

**Oponentský posudek disertační práce MUDr. Olgy Rejtarové
„Výskyt osifikací v žebních chrupavkách člověka“
B.Kreuzberg**

K oponentuře byla předložena vázaná práce o celkovém rozsahu 119 stránek včetně přehledu použité literatury.

Po krátkém úvodu následují 2 základní části práce – část radiologická a část histologická a histochemická.

MUDr. Rejtarová si zvolila ke své doktorské práci téma odpovídající její specializaci – anatom. Tématem je posouzení výskytu osifikací v žebních chrupavkách, ke kterému si zvolila multidisciplinární přístup. Dle uvedeného bohatého přehledu literatury se sice touto tematikou zabývala řada autorů, v české literatuře není častá. Autorka si v práci klade otázky jak časté jsou osifikace v žebních chrupavkách, zda existuje pohlavní dimorfismus v jejich výskytu a uspořádání, jak se na mikroskopické úrovni tyto osifikace tvoří a zda jde o jev degenerativní (tedy patologický) nebo fyziologický, přibývajících se stárnutím.

Téma je neotřelé, vzhledem ke kladeným otázkám jde o projekt ambiciózní, vzhledem k použité metodice rozsáhlý a obtížný.

Pro radiologickou část analýzy byl získán materiál jednak rozsáhlé radiologické dokumentace, jednak pitevni preparáty, poskytnuté patologicko-anatomickým ústavem a soudním lékařstvím. Tak se podařilo získat velký materiál, obsahující RTG dokumentaci jedinců v rozsahu 10 věkových dekád. To vše samo již hovoří o pracnosti tohoto výzkumu.

V histologické a histochemické části použila autorka část pitevniho materiálu, který byl zpracován pro histologické i histochemické vyšetření v řadě zpracování zaměřených na morfologii osifikující chrupavky i na histochemický a imunohistochemický průkaz různých enzymů a dalších složek vyvíjející se chrupavčité a kostní tkáň. Oponent není odborníkem v této oblasti, nicméně po důkladném přečtení práce si dovede představit náročnost tohoto výzkumu.

V radiologické části se podařilo získat jednak celkový přehled o rozložení osifikací žebních chrupavek v populaci, který je zhruba 50% (bez podstatných rozdílů mezi oběma pohlavími) i věkové rozložení výskytu osifikací. Dle mého názoru je největším přínosem rozdělení různých morfologických tvarů osifikací v chrupavce s predilekcí periferního typu pro muže a několika centrálních typů pro ženy.

V části histologické je pak do značné míry vysvětlen mikroskopický a biochemický mechanismus vzniku osifikací s tím, že určité základy pro kostní transformaci jsou již založeny v dětském věku. Hodnocení osifikací jako degenerativních je tedy dubiozní.

Výše uvedená dobře podložená hypotéza spolu s pohlavním dimorfismem makroskopických tvarů osifikací žebních chrupavek dle rentgenových vyšetření je dle mého názoru největším přínosem práce. Z tohoto důvodu jsem přesvědčen, že disertační práce bohatě splnila sledovaný cíl. Oceňuji její multidisciplinaritu i nevšední píli, kterou autorka k jejímu zpracování použila. Nezastihl jsem žádné metodické ani obsahové chyby. I statistické zpracování výsledků bylo správné.

Dovoluji si položit několik doplňujících otázek:

- 1) Existuje nějaké přijatelné vysvětlení pro zvláštnost osifikace 1. žeberní chrupavky a příslušného sternokostálního skloubení ?
- 2) Jaké hodnoty (kV, mA atd.) byly použity při „mamografickém“ vyšetření pitevního materiálu ?
- 3) Bylo by možné použít výsledky radiologické analýzy k forezním účelům? Např. možné využití k určování pohlaví event. rámcově i věku neidentifikovaných mrtvých osob (vedle jiných antropologických a stomatologických analýz)?

Závěr

Dle mého názoru disertační práce MUDr. Olgy Rejtarové „Výskyt osifikací v žeberních chrupavkách člověka“ splňuje v plném rozsahu požadavky pro úspěšnou obhajobu doktorského titulu (Ph.D.)

27.8.2009

Doc.MUDr. Boris Kreuzberg, CSc.
Přednosta RDG kliniky LFUK a FN v Plzni